

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.03.001.001

Ε.Ε.Κ.Ε. 05.13.001

(Εγκύκλιος Αρ. 83)

Αρ. τηλ.: 22308930

25 Ιουνίου 2021

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων, Υφυπουργείων,
Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,
Γενικό Διευθυντή Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

ΘΕΜΑ: Πλεονεκτήματα της Χρήσης των Απαλλακτικών Κανονισμών έναντι της Χορήγησης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας και Ανάγκη Χρήσης των Απαλλακτικών Κανονισμών στα πλαίσια του Εκσυγχρονισμού του Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων

Σε συνέχεια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 28/2/2019 αναφορικά με τον εκσυγχρονισμό του κανονιστικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων-Χρήση Απαλλακτικών Κανονισμών, επιθυμώ να αναφερθώ στα Πλεονεκτήματα της Χρήσης των Απαλλακτικών Κανονισμών έναντι της Χορήγησης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, αλλά και στην Επιτακτική Ανάγκη Χρήσης τους στο πλαίσιο των Στόχων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή»), υπό το φως της συνεχούς εξελικτικής διαδικασίας αναθεώρησης των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων που ξεκίνησε το 2014.

2. Η εν λόγω διαδικασία αναθεώρησης των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων αποτελεί μια προσπάθεια επίτευξης των κάτωθι στόχων της Επιτροπής:

i) την προώθηση της βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά

ii) την εστίαση του εκ των προτέρων ελέγχου της Επιτροπής στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και συγχρόνως την ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών μελών στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων και

iii) την απλούστευση των κανόνων και την επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων¹. Οι στόχοι αυτοί κρίνονται ιδιαίτερα επίκαιροι με τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και

¹ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. COM(2012) 209 final

ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Regulation²) ο οποίος περιλαμβάνει χρηματοδοτικά μέσα, επιδοτήσεις και άλλους μηχανισμών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

3. Ως το πλέον κατάλληλο μέσο για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων η Επιτροπή διεύρυνε το πεδίο εφαρμογής των Απαλλακτικών Κανονισμών (νέες κατηγορίες ενισχύσεων, αύξηση ορίων ποσού πέραν των οποίων μια ενίσχυση εγκρίνεται από την Επιτροπή, απλοποίηση των διαδικασιών με έγκριση σε επίπεδο κράτους μέλους) έναντι άλλων νομοθετικών εργαλείων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων σε εθνικό επίπεδο, όπως ο κανόνας de minimis.

4. Διευκρινίζεται ότι, τα βασικά νομοθετήματα έγκρισης ενισχύσεων σε εθνικό επίπεδο είναι το κανονιστικό πλαίσιο των «Απαλλακτικών Κανονισμών» και των Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis).

5. Ειδικότερα, οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί θέτουν όρους και προϋποθέσεις σύμφωνα με τους οποίους μπορούν τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων. Με βάση τους περί Ελέγχου των Ενισχύσεων Νόμους 2001-2020, η αρμοδιότητα αξιολόγησης και έγκρισης αυτών των κατηγοριών ενισχύσεων ασκείται από την Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης που δεν εμπίπτουν στην προαναφερθείσα εξαίρεση κοινοποιούνται στην Επιτροπή για αξιολόγηση και έγκριση.

6. Ως Ήσσονος Σημασίας ορίζονται οι ενισχύσεις έως ένα καθορισμένο ανώτατο όριο ποσού κάτω από το οποίο θεωρείται ότι δεν εφαρμόζονται το Άρθρο 107 (1) της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ») επειδή λόγω του ύψους τους, δεν έχουν αισθητές επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Συνεπώς δεν εφαρμόζονται οι κανόνες συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων και μπορούν να χορηγούνται για οποιοδήποτε σκοπό εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, όπως οι εξαγωγικές ενισχύσεις.

7. Πιο συγκεκριμένα, οι ενισχύσεις de minimis δεν απαιτείται να πληρούν τις ακόλουθες γενικές αρχές συμβατότητας:

α) Να συμβάλλουν στην επίτευξη ενός στόχου κοινού ενδιαφέροντος.

β) Να στοχεύουν σε καταστάσεις όπου οι ενισχύσεις μπορούν να επιφέρουν ουσιαστική βελτίωση, την οποία δεν δύναται να επιτύχει η αγορά από μόνη της (ανάγκη κρατικής παρέμβασης).

γ) Να αποτελούν κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του στόχου κοινού ενδιαφέροντος.

δ) Να λειτουργούν ως κίνητρο για τις επωφελούμενες επιχειρήσεις (οι επιχειρήσεις να αναπτύσσουν πρόσθετες δραστηριότητες, τις οποίες δεν θα ανέπτυξαν χωρίς την ενίσχυση ή θα ανέπτυξαν σε μικρό βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο).

² ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/241 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 57 της 18.2.2021, σελ. 17.

ε) Να περιορίζεται το ποσό της ενίσχυσης στο ελάχιστο ποσό που απαιτείται (αναλογικότητα της ενίσχυσης).

στ) Να μην νοθεύουν υπερβολικά τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά της ΕΕ.

8. Ως αποτέλεσμα, οι ενισχύσεις de minimis διαφαίνεται να έχουν καταστεί το κατ' εξοχήν εργαλείο άσκησης πολιτικής κρατικών ενισχύσεων ανεξαρτήτως του εάν οι ενισχύσεις αυτές θα μπορούσαν να χορηγηθούν ως κρατικές ενισχύσεις συμβατές με τους λοιπούς κανόνες κατόπιν έγκρισής τους είτε από τον Έφορο είτε από την Επιτροπή. Η πολιτική αυτή των αρμοδίων αρχών να χρησιμοποιούν σε υπερβολικό βαθμό τις ενισχύσεις de minimis, αυξάνει, όλο και περισσότερο τις περιπτώσεις ενισχύσεων που παρότι παράνομες, είναι αδύνατον να διαπιστωθούν. Περαιτέρω, λόγω του ότι οι ενισχύσεις de minimis δε συνιστούν κρατική ενίσχυση με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ, το ενωσιακό κεκτημένο δεν απαιτεί να πληρούν τις προαναφερθείσες αρχές. Η ειδοποιός αυτή διαφορά έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση ενισχύσεων de minimis χωρίς να εξυπηρετείται σκοπός κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως δε από χαριστική αιτία ή κατόπιν αιτημάτων από ή εκ μέρους ενδιαφερομένων (π.χ. καταβολή ενοικίου χαμηλότερου του αγοραίου, διαγραφή οφειλής). Επίσης, λόγω της προαναφερθείσας ανυπαρξίας προϋποθέσεων στη χορήγηση ενισχύσεων de minimis (με εξαίρεση τις όσες αφορούν στο σωρευτικό όριο) οι αρμόδιες αρχές προτιμούν τον κανόνα de minimis ως μέσο για την ελάττωση του διοικητικού φόρτου στη διεκπεραίωση αιτημάτων ενίσχυσης, παρότι κάτι τέτοιο είναι εκτός των στόχων των ενισχύσεων de minimis.

9. Παραταύτα, τονίζεται ότι, η προσπάθεια της ΕΕ είναι η ολοένα μεγαλύτερη χρήση των Απαλλακτικών Κανονισμών και η χρήση των ενισχύσεων de minimis, λόγω του σωρευτικού ορίου θα έπρεπε, να αποτελούν την έσχατη επιλογή, ήτοι κάλυψης επειγούσης φύσης αναγκών χρηματοδότησης επιχειρήσεων με κρατικούς πόρους. Οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί της Επιτροπής οι οποίοι προνοούν κατηγορίες ενισχύσεων οι οποίες εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο έχουν καθορισμένη τόμεακή εφαρμογή (γεωργία, αλιεία, οδικές επιβατικές μεταφορές) ή αφορούν στην ανάθεση, από το κράτος, υπηρεσιών κοινής ωφελείας, σε ιδιώτες, οι οποίες, ως εκ της φύσεως τους, δεν αναλαμβάνονται από τους φορείς της αγοράς ως μη κερδοφόρες (ΥΓΟΣ). Ο κυριότερος είναι ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός», ήτοι ο Κανονισμός (ΕΕ) αρ. 651/2014(εφεξής ο «ΓΚΑΚ»). Πρόσθετα, η αναθεώρηση του ΓΚΑΚ το 2014 αλλά και επί του παρόντος αφού ο ΓΚΑΚ βρίσκεται υπό μερική αναθεώρηση, είχε και έχει ως κύριο χαρακτηριστικό τη διεύρυνση των κατηγοριών ενισχύσεων που μπορούν να εγκρίνονται σε επίπεδο κράτους μέλους. Η Επιτροπή στήριξε τη ρύθμιση αυτή στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τα κράτη μέλη στην εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων καθώς και στην ταχύτερη εφαρμογή των μέτρων ενισχύσεων που θα συνεπάγεται η έγκρισή τους σε εθνικό επίπεδο. Η προαναφερθείσα διεύρυνση εντάσσεται στην προσπάθεια της Επιτροπής για εφεξής επικέντρωσή της στην αξιολόγηση των ενισχύσεων που θα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, αλλά και στη μεγιστοποίηση της χρήσης του.

10. Η αυτόματη χρήση, συνεπώς, των Απαλλακτικών Κανονισμών εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, αφού εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενισχύσεων και συντελεί στην καταπολέμηση της κρατικής σπατάλης.

11. Ως εκ τούτου συστήνεται όπως οι αρμόδιες αρχές κατά την χάραξη της πολιτικής τους εξαντλούν τα περιθώρια εφαρμογής μέτρων ενισχύσεων που τίθενται στους Απαλλακτικούς Κανονισμούς και χρησιμοποιούν τις ενισχύσεις de minimis μόνο σε περιπτώσεις ενισχύσεων που από τη φύση τους δεν μπορούν να κηρυχτούν ως συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Στέλλα Μιχαηλίδου
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων